XVII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa z cyklu „Teoria i Praktyka Terapeutyczna”

Ja cielesne w relacji psychoterapeutycznej

04.12.2026 r., Uniwersytet Gdański

mgr Marek Rosłoń

„Ciało idealne, jako źródło cierpienia.
Refleksje o porzucaniu ciała.”

Wykład rozwija dwa wzajemnie dopełniające się wątki: indywidualny i kulturowy. Łączy je ten sam sposób odnoszenia się do ciała — jako do czegoś oddzielonego od Ja, co zamiast być miejscem własnego życia i doświadczenia, staje się przedmiotem wymagającym podporządkowania, ochrony albo przekroczenia. W wymiarze indywidualnym ukazuje to historia pacjenta, dla którego ciało było czymś obcym, choć niezwykle cennym: należało zachować je w stanie idealnym, ale nie można było w nim po prostu żyć. W wymiarze kulturowym podobny sposób myślenia powraca w różnych postaciach w historii kultury zachodniej — od Platona i nurtów gnostyckich po Kartezjusza i czasy współczesne.

Oba wątki są próbą odpowiedzi na to samo pytanie: co sprawia, że ciało tak łatwo staje się czymś przeszkadzającym, czymś, co chcielibyśmy podporządkować, przekroczyć, a czasem wręcz porzucić? Równolegle artykuł śledzi próby przezwyciężenia tego rozszczepienia — od czasów starożytnych, przez fenomenologię Husserla i Merleau-Ponty’ego po psychoanalityczne koncepcje Ferrariego i Lombardiego, w których ciało nie jest już dodatkiem do umysłu, lecz podstawowym warunkiem doświadczenia siebie i świata.

W poszukiwaniu odpowiedzi autor odwołuje się również do lacanowskiego pojęcia jouissance, traktując je jako klucz hermeneutyczny do zrozumienia pragnienia życia bez ograniczeń, utraty, starzenia i śmierci. Główna teza tekstu brzmi: źródłem cierpienia może być nie tyle niedoskonałość ciała, ile niemożliwe do zaspokojenia pragnienie ciała idealnego, czyli pozbawionego w istocie cech cielesności.

GDAŃSK

Gdański Ośrodek Zdrowia Psychicznego

fundacja psychologiczna